

Spis treści

Wstęp (Jerzy Makowski)	7
1. GENEZA I EKSPANSJA UNII EUROPEJSKIEJ (Maciej Jędrusik)	9
1.1. Początki	9
1.2. Europejska „Szóstka”	13
1.2.1. Europejska Wspólnota Węgla i Stali	13
1.2.2. Europejska Wspólnota Gospodarcza i Euratom	15
1.3. Europejska „Dziewiątka” – pierwsze rozszerzenie północne	18
1.4. Europejska „Dziesiątka” i „Dwunastka” – rozszerzenia na południe: pierwsze południowe i śródziemnomorskie	19
1.5. Europejska „Piętnastka” – rozszerzenia: drugie centralne i drugie północne	26
1.6. Europejska „Dwudziestkapiątka” i „Dwudziestkasiódemka”	28
Literatura	35
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE UNII EUROPEJSKIEJ (Jerzy Makowski)	36
2.1. Ukształtowanie powierzchni i budowa geologiczna	36
2.2. Warunki klimatyczne i klimaty Europy	52
2.3. Wody śródlądowe	57
2.4. Świat roślinny	60
2.5. Ochrona przyrody	63
2.6. Troska o czyste powietrze	67
2.7. Poprawa czystości wód	69
2.8. Ograniczenie hałasu	69
2.9. Gospodarka odpadami	69
2.10. Ochrona zagrożonych gatunków fauny i flory	71
Literatura	74
3. ZRÓŻNICOWANIE KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ POD WZGLĘDEM POZIOMU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO (Mirosława Czerny)	75
3.1. Gospodarka europejska	75
3.2. Trochę historii o przestrzeni europejskiej	78
3.3. Region i rozwój regionalny	84
3.4. Baza surowcowa i jej wykorzystanie	89

3.5. Rolnictwo	98
3.6. Leśnictwo	104
3.7. Rybołówstwo	106
3.8. Przemysł	107
3.9. Nowe zjawiska w przestrzeni przemysłowej	113
3.10. Usługi	121
Literatura	126
4. ZMIANY DEMOGRAFICZNE W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ (Barbara Gibki)	127
4.1. Wprowadzenie	127
4.2. Unia Europejska w kontekście globalnym	127
4.3. Rozmieszczenie ludności	131
4.4. Dynamika rozwoju demograficznego	134
4.4.1. Od sześciu do dwudziestu siedmiu krajów	134
4.4.2. Starzy i nowi członkowie – dwa różne reżimy demograficzne	135
4.4.3. Współczesne zmiany dynamiki naturalnej	136
4.5. Struktury demograficzne	141
4.5.1. Struktura ludności według wieku i płci	141
4.5.2. Stan cywilny, tworzenie i rozpad rodziny	143
4.5.3. Wykształcenie	144
4.5.4. Zatrudnienie	145
4.6. Trendy i kierunki migracyjne	146
4.6.1. Dzieje imigracji do Europy	147
4.6.2. Imigranci	149
4.7. Perspektywy rozwoju demograficznego	156
4.7.1. Najważniejsze problemy demograficzne	157
4.7.2. Pomysły na przeciwdziałanie skutkom kryzysu demograficznego	158
Literatura	159
5. URBANIZACJA W UNII EUROPEJSKIEJ (Maria Skoczek)	161
5.1. Poziom urbanizacji	161
5.2. Cechy sieci miejskiej	162
5.3. Procesy metropolizacji	163
5.4. Czynniki rozwoju miast	168
Literatura	169
6. UNIA EUROPEJSKA – PRZESTRZEŃ, KULTURA, TOŻSAMOŚĆ (Bogumiła Lisocka-Jaegermann)	170
6.1. Wprowadzenie	170
6.2. Kto wymyślił Europę?	173
6.2.1. Mit Europy i „opowieści o europejskości”, czyli co nas łączy	173
6.2.2. Co nas dzieli? Podziały Wschód–Zachód, Północ–Południe	177
6.3. Europa Narodów i grup etnicznych? Różnorodność językowa, etniczna i religijna	178
6.3.1. Języki	178
6.3.2. Religie i wyznania	186
6.4. Europa regionów? Zróżnicowanie regionalne i lokalne	191
6.5. Zakończenie. Konstruowanie Europy	193
Literatura	194
Indeks rzeczowy	195